

بررسی روند استفاده از روش‌های تحقیق در رشته زبان‌شناسی کاربردی در مقالات تحقیقاتی چاپ شده بین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۵*

خلیل تازیک^۱
رضا خانی^۲
محمد علی اکبری^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۱۱/۲۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۳/۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

پژوهش حاضر، بر آن است تا روندهای استفاده از روش‌های پژوهش در مقاله‌های زبان‌شناسی کاربردی را در سه دهه اخیر (۱۹۸۶ تا ۲۰۱۵) مورد بررسی قرار دهد. به این منظور، ۷۵۲۵ مقاله مستخرج از ۱۰ مجله رشته زبان‌شناسی

^۱ شناسه دیجیتال (DOI): 10.22051/jlr.2019.24347.1651

^۲ نگارنده‌گان بر خود لازم می‌دانند از همکارانی که در گردآوری و تحلیل داده‌های پژوهش مساعدت نمودند، صمیمانه قدردانی کنند. همچنین از داوران ناشناسی که این مقاله را مورد بازنی قرار دادند، سپاسگزاریم.

^۳ دکترای آموزش زبان انگلیسی، استادیار گروه زبان انگلیسی، هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی چندی شاپور اهواز، اهواز، ایران (لوئیسلا مسئول)! Tazik-kh@ajum.s.ac.ir

^۴ دکترای تخصصی آموزش زبان انگلیسی، دانشیار گروه زبان انگلیسی، هیأت علمی دانشگاه ایلام؛ r.khany@ilam.ac.ir

^۵ دکترای تخصصی آموزش زبان انگلیسی، استاد گروه زبان انگلیسی، هیأت علمی دانشگاه ایلام؛ maliakbari@ilam.ac.ir

کاربردی گردآوری شدند. این مقاله‌ها، به وسیله نگارنده‌گان و چهار دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی دانشگاه‌های ایران، مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. داده‌های به دست آمده نشان داد که پژوهش‌های تجربی با فراوانی ۶۲۶۳ (۸۳٪)، بیشتر از پژوهش‌های غیر تجربی با فراوانی ۱۲۶۲ (۱۶٪)، مورد استفاده قرار گرفتند. همچنین، یافته‌ها نشان داد که مابین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۵، پژوهش‌های غیر تجربی با ۷۳٪، سهم قابل توجهی را به خود اختصاص داده بودند. هر چند، این روند در دهه‌های بعدی کاهش چشمگیری داشت. در بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵، پژوهش‌های کمی بیشترین درصد استفاده را در میان پژوهشگران داشتند (۶۴٪). این در حالی است که در دهه اخیر (۲۰۰۶-۲۰۱۵) مطالعات کیفی با ۴۱٪، روند افزایشی داشتند. به نظر می‌رسد رشد پژوهش‌های کیفی که از میانه دهه ۹۰ شروع شده بود، در سال‌های اخیر به بالاترین میزان خود رسیده است. پژوهشگران و آموزش‌دهندگان حوزه زبان‌شناسی کاربردی باید نسبت به این تغییر رویه‌ها آگاه باشند. آن‌ها باید پیش از بهره‌گیری از روش‌های مورد اشاره، به مفاهیم پایه‌ای روش‌ها، نقاط ضعف و قوت آن‌ها به همراه محبوبیت‌شان در بین صاحب‌نظران رشته، توجه کنند.

واژه‌های کلیدی: زبان‌شناسی کاربردی، روش‌های تجربی، روش‌های غیر تجربی، تحقیق کمی، تحقیق کیفی، تحقیق ترکیبی

۱. مقدمه

تحقیق، پژوهشی علمی برای یافتن پاسخ به پرسش‌های پژوهشگران است. برای انجام یک پژوهش، رویکردها و روش‌های گوناگونی به کار گرفته می‌شود که مشهورترین و پرکاربردترین آن‌ها روش‌های «کمی» و «کیفی» هستند (Mackey & Gass, 2005). البته در کتاب این دو روش، رویکرد ترکیبی نیز مورد توجه و کاربرد پژوهشگران قرار گرفته است (Creswell, 2009). ویژگی‌ها، نوع داده‌ها، روش گردآوری و تحلیل داده‌ها برای هر یک از این رویکردها و روش‌های پژوهش متفاوت است. برای نمونه، در روش کمی داده‌ها به صورت عددی گزارش می‌شوند. این در حالی است که روش کیفی تحلیلی تفسیری از داده‌ها ارائه می‌کند (Mackey & Gass, 2005). در ادامه، هر یک از این روش‌ها به صورت جداگانه مورد بررسی قرار می‌گیرند. البته لازم به اشاره است که شرح جتبه‌های گوناگون روش‌های پژوهش بسیار گسترد و متنوع هستند، به گونه‌ای که در قالب یک یا چند مقاله نمی‌گنجند. به همین سبب، در مقاله حاضر فقط به روش‌های گردآوری داده‌ها و راهبردهای به کار رفته در تحلیل آن‌ها در قالب رویکردهای

کمی، کیفی و ترکیبی اشاره خواهیم کرد. خوانندگان می‌توانند برای یافتن مطالب کلی‌تر به دیگر منابع موجود مانند (Phakiti, 2014) مراجعه کنند.

۱. روش پژوهش کمی

از دیدگاه الیگا و گاندرسون (Aliaga and Gunderson, 2002) تحقیق کمی با استفاده از گردآوری داده‌های عددی و تحلیل آماری و ریاضی به شرح پدیده‌ها می‌پردازد. در این تعریف، سه نکته اشاره شد که موجیش (Muijs, 2004) به شرح آن‌ها پرداخته شده است: نخستین نکته به شرح پدیده‌ها بر می‌گردد. در واقع، هر پژوهشی چه کیفی و چه کمی در پی شرح پدیده‌ها هستند که پایه و اساس انجام پژوهش بوده و توجیهی برای انجام آن است. هر چند، ویژگی خاصی که شرح پدیده‌ها را در یک تحقیق کمی متمایز می‌کند، گردآوری داده‌های عددی است. این امر، با ژرفبینی به نکته پایانی تعریف یا به بیانی در پیوند با کاربرد روش‌های ریاضی و آماری برای تحلیل داده‌ها است. چراکه بهره‌گیری از روش‌های ریاضی برای محاسبه داده‌ها نیازمند عددی بودن داده‌ها است. بررسی‌های پیمایشی، پژوهش‌های آزمایشی و پرسشنامه‌ها و آزمون‌ها، داده‌های عددی در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهند (Creswell, 2002). از دیدگاه برگ (Berg, 2007) این روش‌ها کمک می‌کنند تا مجموعه‌ای از داده‌های معتبر، دقیق و قابل اعتماد به همراه آزمون آماری فرضیه‌های تجربی در دسترس پژوهشگران قرار گیرد.

هنگامی که پژوهشگر تصمیم می‌گیرد که یک پژوهش کمی انجام دهد، نخست باید طرح و مدل انجام آن را مشخص کند. موجیش (Muijs, 2004) دو نوع طرح کلی برای پژوهش‌های کمی معرفی می‌کند: طرح‌های آزمایشی و طرح‌های غیرآزمایشی. طرح آزمایشی به سبب شهرت و کاربرد فراوان در پژوهش‌های علمی به عنوان روش علمی شناخته می‌شود. طرح آزمایشی، مشتمل بر پژوهش‌های آزمودنی است که در شرایط کنترل شده برای نشان دادن یک حقیقت آشکار و یا سنجش روایی یک فرضیه به کار گرفته می‌شود (همان). عنصر کلیدی در این تعریف واژه «کنترل» است که متمایز کننده پژوهش آزمایشی از پژوهش غیرآزمایشی در بررسی‌های کمی است. هنگامی که پژوهش آزمایشی به انجام می‌رسد، پژوهشگر باید تا جایی که ممکن است محیط پیرامون را کنترل کند و فقط بر متغیرهای مورد بررسی متمرکز شود. هر چند در پژوهش‌های غیرآزمایشی پژوهشگر نمی‌تواند متغیرهای مزاحم را کنترل نکند و یا در اصطلاح متغیرها را همان‌گونه که در عمل مشاهده می‌شوند، مورد بررسی قرار دهد (همان). برای انجام پژوهش‌های آزمایشی، طرح‌های آزمایشی گوناگونی به کار برد می‌شود. چند نمونه از رایج‌ترین

آن‌ها به وسیله مک‌کی و گس (Mackey & Gass, 2005) بیان شد که مشتمل بر پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه کنترل، پس‌آزمون با گروه کنترل، اندازه‌گیری‌های پیوسته، طرح فاکتوریل^۱، طرح سری‌های زمانی و طرح پس‌آزمون هستند.

در مقایسه با روش آزمایشی که تعریف مشخصی دارد، پژوهش کمی غیرآزمایشی تنوع بیشتری دارد. رایج‌ترین روش‌های پژوهشی غیرآزمایشی در حوزه‌های آموزشی بررسی‌های پیمایشی، مشاهده و تحلیل داده‌های موجود هستند (Muijs, 2004). تحقیق پیمایشی مشتمل بر بهره‌گیری از پرسش‌نامه‌های استاندارد و معتبر برای دست‌یابی به اطلاعاتی درباره گروه‌های مختلف جامعه و یا گردآوری داده‌هایی در باره نگرش‌ها، باورها و رفتارهای نمونه‌های گوناگون^۲ یک جامعه آماری است. این روش می‌تواند بر پایه شرایط و هدف‌های پژوهش به صورت مقطعی^۳، طولی^۴، و یا دلفی^۵ انجام شود (Mackey & Gass, 2005). روش مشاهده در پژوهش‌های کمی غیرآزمایشی یکی دیگر از روش‌های سودمند برای دست‌یابی به اطلاعات مورد نظر در پژوهش‌های آموزشی است. تفاوت روش مشاهده در پژوهش‌های کمی و کیفی در چگونگی ثبت و گزارش داده‌ها است. همچنین، در روش کمی، برخلاف روش کیفی، مشاهده گر باید از دور نظاره گر رخدادها باشد و برای جلوگیری از تعصب در پژوهش‌های کمی غیردلالت نکند. تحلیل داده‌های موجود، دیگر روش مورد استفاده در پژوهش‌های کمی غیرآزمایشی است که تلاش می‌کند به جای انجام پژوهش و گردآوری داده‌های جدید از داده‌ها موجود برای پاسخ دادن به پرسش‌های ویژه آموزشی استفاده شود. در هنگام استفاده از این داده‌ها باید توجه کرد که روایی این داده‌ها نامشخص است و هدف از نگهداری این داده‌ها، پژوهشی نبوده است. هر چند به باور موجیس (Muijs, 2004) داده‌های موجود منبع‌های ارزشمندی برای پژوهشگران آموزشی هستند که اغلب موثرترین و ارزان‌ترین راه برای پاسخ به پرسش‌های ویژه آموزشی است.

افزون بر این روش‌ها، مک‌کی و گس (Mackey & Gass, 2005) پژوهش‌های همبستگی^۶ که بر پایه پیوند میان دو یا چند متغیر شکل می‌گیرند را نیز به عنوان یک روش پژوهش غیرآزمایشی معرفی می‌کند. در این روش، متغیرهای مستقل دست‌کاری نمی‌شوند و بر پایه هدف پژوهش از همبستگی دومتغیری، تحلیل رگرسیون و یا تحلیل کوواریانس برای نشان دادن و یا

¹ factorial

² cross-sectional

³ longitudinal

⁴ delphi

⁵ correlation

پیش‌بینی پیوند میان آن‌ها استفاده می‌شود. آن‌ها همچنین، روش پژوهش پس‌رویدادی^۱ را نیز به عنوان یکی از روش‌های مورد بحث در پژوهش‌های کمی غیر آزمایشی مورد توجه قرار دادند. مهم‌ترین ویژگی این روش این است که پژوهشگر پس از رخداد دلیل، به بررسی متغیرها برای یافتن رابطهٔ علیّ-معلولی میان متغیرهای مستقل و وابسته می‌پردازد. در ادامه، روش پژوهش کیفی و طرح‌های گوناگون آن مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱. روش پژوهش کیفی

اهمیت و کاربرد روش‌های کیفی به صورت فزاینده‌ای در میان پژوهشگران حوزه‌های گوناگون یادگیری زبان دوم رواج پیدا کرده‌است. ریچاردز (Richards, 2009) و مک‌کی و گس (Mackey & Gass, 2005) بیان می‌کنند که پژوهش کیفی بر پایهٔ داده‌های توصیفی استوار است و از روش‌های آماری برای تحلیل داده‌ها بهره نمی‌برد. این ویژگی‌ها نشان می‌دهد که روش پژوهش کیفی در بعدهای هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی با روش پژوهش کمی تفاوت دارد. البته این تفاوت‌ها از جنبهٔ روش‌شناسی نیز متفاوت است چرا که تکنیک‌های به کار گرفته شده برای گردآوری داده‌های پژوهش‌های کیفی با روش‌های مورد استفاده در پژوهش‌های کمی متفاوتند. مک‌کی و گس (Mackey & Gass, 2005) رایج‌ترین روش‌های گردآوری داده‌ها در پژوهش‌های کیفی را مورد بررسی قرار دادند که مشتمل بر قوم‌نگاری^۲، بررسی‌های موردنی، مصاحبه، مشاهده و دفتر یادداشت روزانه/دفتر ثبت خاطرات هستند.

افزون بر این روش‌ها، لازارتون (Lazaraton, 2003) روش‌هایی مانند اندیشیدن با صدای بلند، روایت‌گویی، تحلیل گفت‌و‌گو و تحلیل متن را نیز در ردۀ روش‌های کیفی رایج در میان پژوهشگران دانست. از دیدگاه وی و دیگر روش‌شناسان مانند چپل و داف (Chapelle and Duff, 2003) تحلیل گفت‌و‌گو در کنار قوم‌شناسی و بررسی موردنی، مهم‌ترین روش‌های کیفی به شمار می‌آیند. روش تحلیل گفت‌و‌گو تمایل دارد تا بر دیدگاه‌های افراد در موقعیت متمرکز شود و رفتار آن‌ها را بر اساس ارزش‌های خودشان تفسیر کند (همان). این روش همچنین تلاش می‌کند تا گرایش‌های افراد به بیناکنش و شرکت در گفت‌و‌گو را در ک کند و شرح دهد. این هدف نشان می‌دهد که گفته‌های افراد در یک گفت‌و‌گو مربوط به میزان در ک آن‌ها از مطلب‌های بیان‌شده از سوی مخاطب است (Martynchev, 2009). ضبط صدا رایج‌ترین منبع گردآوری داده‌ها در این روش است. تحلیل محتوا به عنوان یکی از پرکاربردترین روش‌های

¹ Ex-Post facto

² ethnography

پژوهش‌های کیفی برای تفسیر معنا از محتوای متن مورد استفاده قرار می‌گیرد که نشان دهنده پیروی این روش از الگوواره طبیعت‌گرایی^۱ است (Hsieh & Shannon, 2005). استفاده از این روش برای رسیدن به هدف مورد بررسی می‌تواند در قالب سه رویکرد کلی متعارف^۲، جهت دار^۳ و خلاصه^۴ قرار گیرد. تفاوت عمدۀ این رویکردها در چگونگی کدگذاری، ریشه کدها و میزان اعتبار یافته‌های آن‌ها است. برای نمونه، در رویکرد متعارف کدها مستقیماً از متن گرفته می‌شود، در رویکرد جهت‌دار کدگذاری بر پایه نظریه مورد استفاده انجام می‌شود. در پایان، در روش خلاصه محور کدگذاری بر پایه شمارش واژه‌های کلیدی یا مقایسه محتوا همراه با تفسیر موقعیت متن انجام می‌گیرد (همان). در کنار این روش‌های کیفی، اقدام پژوهی^۵ به عنوان روشی که هنوز در مرحله‌های کامل شدن، قرار دارد توجه بسیاری از پژوهشگران را به خود جلب کرده است. این روش، نوعی پژوهش خودسنجدی است که عملکرد فرد را در ک می‌کند، آن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد، و با شناخت عوامل و شرایط موثر بر آن اقدام به بهبودش می‌کند (Burns, 2005). این نوع پژوهش از روش‌های معتبر در پژوهش‌های آموزش دییران، آموزش انتقادی و تدوین برنامه‌های آموزشی است (Berg, 2007).

۱.۳. روش ترکیبی

تا کنون بیشتر بررسی‌ها بر پایه گردآوری داده به صورت کمی و کیفی بوده‌اند که هر کدام دارای نقاط ضعف و قوت خود بوده‌اند. هر چند، با آگاهی از برتری‌ها و کاستی‌های هر یک از این داده‌ها، می‌توانیم بیاندیشیم که ترکیب این داده‌ها تا چه اندازه می‌تواند به درک عمیق‌تر دشواری یا پرسش پژوهش کمک کند (Creswell, 2009). این باور، هستۀ روش پژوهش جدیدی به نام روش تحقیق ترکیبی است. این پژوهش، از میانه دهۀ هشتاد و ابتدای دهۀ نود در پس^۶ کشمکش‌های سنتی الگوواره‌ها و با رویکردی کاربردشناختی محور پدیدار شد. برای انجام یک پژوهش ترکیبی طرح‌های گوناگونی پیشنهاد شده است که در بررسی‌ها به کار گرفته شده‌اند. کرس‌ول و پلانو کلارک (Creswell & Plano Clark, 2011) پژوهش‌های ترکیبی انجام شده در رشته‌هایی همچون پرستاری، بهداشت عمومی، علوم اجتماعی و رفتاری را مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها چندین دسته‌بندی از طرح‌های مورد استفاده شناسایی کردند. بسیاری از

¹ naturalism

² conventional

³ directional

⁴ analytical

⁵ action research

این طرح‌ها از نام‌ها و اصطلاح‌های گوناگونی بهره می‌برند. این در حالی است که در اجرا با هم‌دیگر هم خوانی داشتند. بر همین اساس کرسول (Creswell, 2009) بیان می‌کند که سه طرح ترکیبی به عنوان پایه و اساس همه طرح‌ها وجود دارد که در ادامه به طور خلاصه آورده خواهند شد:

الف) طرح ترکیبی موازی همگرا^۱: این طرح به عنوان نام آشناترین طرح ترکیبی در برگیرنده گردآوری داده‌های کمی و کیفی، تحلیل آن‌ها و مقایسه یافته‌ها برای تأیید یا عدم تأیید یافته‌ها است.

ب) طرح ترکیبی متوالی تبیینی^۲: این طرح بیشتر مورد استقبال کسانی است که پیش‌زمینه‌ای قوی درباره روش‌های کمی دارند. یا اینکه در رشته‌هایی پژوهش می‌کنند که کمتر پژوهش‌های کیفی دارند. این طرح در دو مرحله انجام می‌شود: در مرحله نخست، پژوهشگر داده‌های کمی را گردآوری می‌کند و یافته‌های آن‌ها را تحلیل می‌کند. سپس این نتایج را برای طراحی مرحله کیفی به کار می‌برند.

ج) طرح ترکیبی متوالی اکتشافی^۳: این طرح بر خلاف رویکرد متوالی، تبیینی است. به این معنا که با کشف کردن به وسیله گردآوری و تحلیل داده‌های کیفی شروع می‌شود و بر پایه این یافته‌ها به انجام پژوهش کمی می‌پردازد.

هنگامی که این طرح‌های پایه در ک شوند و سازه‌های تشکیل‌دهنده آن‌ها شناخته شود، پژوهشگر می‌تواند از استراتژی‌های جدیدی در این طرح‌های کلی ارائه شده استفاده کند و طرح‌های پیشرفته‌تری را تولید کند. طرح ترکیبی گنجانده شده (لانه شده)^۴ که یک یا چند شکل داده را در یک طرح بزرگ می‌گنجاند، طرح ترکیبی تغییرپذیر که سازه‌های رویکردهای همگرا، متوالی تبیینی و متوالی اکتشافی را در یک چارچوب کلی به کار می‌گیرد. در نهایت، طرح ترکیبی چندمرحله‌ای که پژوهشگران چندین پروژه ترکیبی را انجام می‌دهند تا هدفی مشترک را مورد بررسی قرار دهند، نمونه‌ای از این طرح‌ها هستند (Creswell, 2009; Creswell & Plano Clark, 2011). مرور پیشینه پژوهش در رشته زبان‌شناسی کاربردی مشتمل بر مطالبی است که به تبیین و تشریح روش‌های پژوهشی کمی، کیفی و ترکیبی می‌پردازد که هم برای آموزگاران و هم پژوهشگران کاربردی و ضروری هستند. هر چند در کنار آن‌ها، مقاله‌هایی وجود دارد که استفاده و کاربرد این روش‌ها را در مقاله‌های رشته موروث کرده‌اند و روند تغییرات در بهره‌گیری از این روش‌ها را مورد نقد و بررسی قرار داده‌اند. یافته‌های این گونه پژوهش‌ها بسیار مهم و قابل

¹ parallel convergent

² sequential explanatory

³ sequential exploratory

⁴ embedded

توجه است. چرا که تصویری فرآگیر از روند به کارگیری روش‌های پژوهش ارائه می‌کنند که بازنمایاندۀ گرایش‌ها و سلیقه‌های پژوهشی در دوره‌های پژوهشی گوناگون است. با توجه به اینکه هدف اصلی پژوهش حاضر، مرور فرایند بهره‌گیری از روش‌های پژوهشی در رشته زبان‌شناسی است، در ادامه به مرور مقاله‌های مرتبط با این موضوع می‌پردازیم.

۲. پیشینهٔ پژوهش

پژوهش‌های اندکی در پیوند با رویهٔ روش‌های پژوهش در رشته زبان‌شناسی کاربردی انجام گرفته‌است. هر چند، همین بررسی‌ها نیز داده‌های ارزشمندی در ارتباط با فراوانی، استفاده و یا استفاده نکردن از روش‌های پژوهش در گذشته و اکنون در اختیار نویسنده‌ها و پژوهشگران قرار می‌دهد. در پیوند با روش‌های پژوهش کمی، براون (Brown, 2004) به بررسی کتاب‌های روش پژوهش کمی مابین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۲۰۰۲ پرداخت. وی کوشید تا روش‌های آماری مورد تأکید در این منابع را مورد بررسی قرار دهد. یافته‌های پژوهش نشان دادند که حدود ۴۵ روش آماری برای بهره‌گیری پژوهشگران در این منبع‌ها وجود دارد. در این میان، ضریب همبستگی پیرسون^۱، ضریب همبستگی اسپیرمن^۲، تحلیل عامل^۳ و رگرسیون‌های چندگانه، بیشترین کاربرد را در پژوهش‌های همبستگی داشتند. آزمون تی^۴، آنالیز واریانس یک‌طرفه و آنالیز واریانس فاکتوریل^۵ در نگرش‌های مقایسه‌ای گروهی پر کاربردترین بودند. روش‌های یکپارچه^۶ و چندراهه کای دو^۷ برای آزمون‌های غیر پارامتری فرآگیرترین روش‌ها بودند. در همهٔ پژوهش‌های انجام شده، آمار توصیفی به عنوان بخش مهمی از آمار گزارش شده معرفی شده‌است. در پژوهشی مشابه، لازارتون (Lazaraton, 2005) روش‌های پژوهشی مقاله‌های چاپ شده در مجله‌های زبان‌شناسی کاربردی مابین سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۱ را مورد بررسی قرار داد. نخستین نتیجهٔ جالب توجه در پژوهش وی بهره‌گیری بسیار از روش‌های کمی در مقاله‌های بررسی شده بود (حدود ۸۶٪ مقاله‌های از روش‌های کمی استفاده کردند). نتیجهٔ مهم دیگر شهرت‌روش‌های آماری پارامتریک^۸ در مقابل روش‌های غیر پارامتریک بود. لازارتون (همان) گزارش داد که روش‌های آماری تجزیه و تحلیل واریانس (۴۰٪)، آزمون تی (۲۳٪)، تحلیل رگرسیون (۱۳٪) و کای دو

¹ Pearson correlation

² Spearman correlation

³ factor analysis

⁴ T-test

⁵ factorial ANOVA

⁶ integrated methods

⁷ multi-way chi-square

⁸ parametric

(۱۱٪) بیشترین استفاده را در پژوهش‌های کمی داشتند. تجزیه و تحلیل کواریانس، تجزیه و تحلیل عامل و تجزیه و تحلیل چندگانه واریانس نیز در مقاله‌های کمی وجود داشتند. روش کای دو بیشترین کاربرد را در روش‌های غیر پارامتریک داشت.

در همین راستا گائو و همکاران (Gao et al., 2001) روند بهره‌گیری از هر دو رویکرد کیفی و کمی در مقاله‌های زبان‌شناسی کاربردی را مابین سال‌های ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۷ مورد بررسی قرار دادند. همچنین، آن‌ها چارچوبی را برای دسته‌بندی طرح‌های پژوهشی مورد استفاده قرار دادند که در آن هم بررسی‌های تجربی و هم بررسی‌های غیرتجربی را در بر می‌گرفت. چارچوب گائو و همکاران (Gao et al., 2001) شامل دو گروه کلی پژوهش‌های تجربی و غیرتجربی است که در آن پژوهش‌های کمی و کیفی زیر مجموعه پژوهش‌های تجربی به شمار می‌آیند. پژوهش‌های غیرتجربی مشتمل بر آن دسته از پژوهش‌هایی هستند که بر پایهٔ داده‌های دست اول تدوین و گزارش نشده‌اند. این پژوهش‌ها مشتمل بر نظریه‌پردازی، مفهوم و اهمیت نظریه، کارکردهای آموزشی و ارائهٔ تجربه‌ها و دیدگاه‌های شخصی است. یافته‌های به دست آمده از اجرای این چارچوب در مقاله‌های زبان‌شناسی کاربردی نشان داد که محور اصلی مقاله‌ها استفاده از روش‌های تجربی است (۵۷٪ روش‌های تجربی در برابر ۴۳٪ روش‌های غیرتجربی). یافته‌ها همچنین نمایانگر افزایش مقاله‌های کیفی در مجله‌های زبان‌شناسی کاربردی داشتند. اهر چند، نگارندگان بیان داشتند که پیدایش روش‌های کیفی به معنای جایگزینی روش‌های کمی نیست، بلکه بر پایهٔ گفتة (Magnan, 1997) حرکتی است برای به چالش کشیدن روش‌های کمی به عنوان قابل قبول ترین گونهٔ پژوهش در میان پژوهشگران زبان‌شناسی کاربردی.

هر چند، بررسی‌های مورد اشاره، یافته‌های ارزشمندی در اختیار خواننده‌ها قرار می‌دهند اما به نظر می‌رسد کاستی‌هایی دارند که از این قرارند. نخست اینکه، بررسی‌های مربوط به روش‌های کمی بیشتر به استفاده از روش‌های آماری در مقاله‌های کمی توجه دارند و گونهٔ طرح تحقیقی مورد استفاده را اشاره نکردن. دوم آنکه، گزارش‌های مربوط به هر دو رویکرد کمی و کیفی مقطعی بودند که با توجه به گستردگی روش‌ها و به روز بودن آن‌ها نمی‌توانند تصویری جامع به خواننده ارائه کنند. سوم اینکه، روش ترکیبی در بررسی‌های انجام شده مورد توجه قرار نگرفته است. در پایان، شمار مجله‌ها و مقاله‌ها بررسی شده محدود هستند.

در پی این کاستی‌ها و برای پوشش این شکاف‌ها در بررسی‌های انجام‌شده، مقالهٔ حاضر به بررسی مقاله‌های رشتهٔ زبان‌شناسی کاربردی در سه دههٔ اخیر می‌پردازد. هدف آن است تا ضمن ارائهٔ تصویری جامع از رویهٔ کاربرد روش‌های پژوهش در این مقاله‌ها، به چگونگی پیدایش و

حذف روش‌های مورد استفاده پردازد. روند این تغییرات می‌توانست در کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها (Gholi Famian & Naebi, 2020) مقاله‌های ارائه شده در همایش‌ها، و گزارش‌های پژوهشی مورد بررسی قرار گیرد. این در حالی است که نگارندگان در این پژوهش، مقاله‌های چاپ شده در مجله‌های زبان‌شناسی کاربردی را انتخاب کردند. نخست اینکه، مقاله‌های مورد اشاره، به وسیله اشتراک شخصی یا کتابخانه دانشگاه به طور گسترده‌ای در دسترس هستند. دوم آنکه، این مقاله‌ها، پژوهش‌های دقیق علمی هستند که به وسیله داوران مورد بررسی قرار می‌گیرند. سوم اینکه، مقاله‌های مورد اشاره در برگیرنده موضوع‌های گسترده‌ای هستند که جنبه‌های گوناگون رشته را کنکاش می‌کنند. در پایان، این مقاله‌ها بازنمایانده گرایش پژوهشگران از سراسر جهان هستند. در ادامه، روش گزینش مقاله‌ها و مجله‌ها بیان خواهد شد.

۳. روش‌شناسی

در این بخش، نخست چگونگی برگزیدن مجله‌ها و مقاله‌ها شرح داده می‌شود. در ادامه، روش گردآوری و تحلیل داده‌ها بیان می‌شود.

۳.۱. چگونگی گزینش مجله‌ها

در انجام این پژوهش، نخستین چالشی که نویسنده‌گان با آن رو به رو شدند، انتخاب مجله‌هایی بود که مقاله‌های آن‌ها باید برای تحلیل به کار گرفته می‌شدند. بر پایه نظریه کوک (Cook, 2003)، زبان‌شناسی کاربردی مشتمل بر زیرشاخه‌های گوناگونی است. هر چند، از دیدگاه پژوهشی، مرتبط‌ترین حوزه‌های زبان‌شناسی کاربردی مشتمل بر (۱) زبان و آموزش (۲) زبان، حقوق و کار (۳) زبان، اطلاعات، و تأثیرات زبانی هستند. برای دست‌یابی به هدف‌های این حوزه‌ها، پژوهش‌های گوناگونی انجام گرفته است. آن‌چه که در اینجا مطرح است، رویکردهای پژوهشی در این حوزه‌ها است. به این منظور، نخست بر پایه تعریف‌های ارائه شده برای رشته زبان‌شناسی کاربردی و حوزه‌هایی که این رشته را در بر می‌گیرد، فهرستی از معروف‌ترین و معتبرترین مجله‌ها تهیه شد. این فهرست، مشتمل بر ۱۹ مجله در حوزه‌های گوناگون زبان‌شناسی کاربردی بودند که جانگ (Jung, 2004) آن‌ها را بهترین مجله‌ها در این حوزه معرفی کرده است. به باور ون‌پتن و ویلیام (VanPatten & Williams, 2002) به وسیله ۴۵ دانشیار و استاد زبان‌شناسی کاربردی انتخاب و تأیید شدند. پس از تهیه این فهرست و بررسی آن‌ها، دو مجله، مقاله‌هایی به زبان فرانسه هم چاپ می‌کردند که به سبب ناآشنایی نویسنده‌گان با زبان فرانسوی این مجله‌ها در

فهرست قرار نگرفتند. همچنین، به سبب عدم دسترسی به مقاله‌های سه مجله و همپوشانی برخی از مجله‌ها از جنبه هدف، چشم‌انداز و سیاست چاپ مقاله فهرست نهایی برگزیده شده شامل ۱۰ مجله بود. این فهرست، به وسیله اگبرت (Egbert, 2007) به عنوان بهترین مجله‌ها در رشته زبان‌شناسی کاربردی معرفی شده‌اند. فهرست این مجله‌ها به همراه تعداد مقاله‌هایی که از آن‌ها گرفته شده، در جدول (۱) آمده است.

همان گونه که در جدول (۱) آمده است، سال‌نامه زبان خارجی با (۱۲.۲۴٪) ۹۲۱ مقاله بیشترین و مجله ارزشیابی زبان با (۷.۱۱٪) ۵۳۵ مقاله، کمترین مقاله‌های برگزیده شده را داشتند. همچنین، مقایسه تعداد مقاله‌ها در سه دهه، نشان از رشد تعداد مقاله‌های چاپ شده در دهه اخیر است.

۲.۳. روش گردآوری و تحلیل مقاله‌ها

پس از انتخاب مجله‌ها، نگارندگان شروع به گردآوری مقاله‌ها نمودند. در این زمینه، فقط مقاله‌های اصلی مجله‌ها مورد نظر بودند و مقاله‌های مزوری، مقاله‌های کوتاه، جوابیه‌ها و نامه‌ها برگزیده نمی‌شدند. همچنین، شماره‌های ویژه مجله‌ها نیز به سبب آنکه از ویراستارهای مهمان برای داوری آن‌ها استفاده شده و ممکن است از چارچوب معمول مجله‌ها پیروی نکنند، نیز از چرخه تحلیل کتاب گذاشته شدن. بنابراین، فقط نسخه الکترونیکی مقاله‌های هر مجله بارگیری و در پوشه جداگانه‌ای ذخیره شدن. هر پوشه در بردارنده یک دوره چاپ مجله در یک سال بود و به نام همان سال نامگذاری می‌شد. هر مقاله نیز با یک عنوان چهار عددی ذخیره می‌شد که نخستین عدد شماره مقاله، عدد دوم شماره دوره چاپ، عدد سوم شماره پیاپی و عدد چهارم سال چاپ بود. برای نمونه، مقاله‌ای که از مجله سیستم در سال ۱۹۹۰ در دوره ۱۸ و پیاپی ۱ بارگیری شد، با نام ۱۹۹۰. ۱۸. ۱. ۲. ذخیره شد. دو مقاله با نام ۱۹۹۰. ۱۸. ۱. ۱۸. ۱. ذخیره شد. مابقی مقاله‌ها به همین صورت بارگیری و ذخیره شدند. دلیل استفاده از این اعداد در نامگذاری مقاله‌ها، آسانی یافتن مقالات و بررسی موارد مورد بحث در نتیجه اعلام شده به وسیله تحلیل‌گران بود.

پس از گردآوری مقاله‌ها و بررسی دوباره آن‌ها به وسیله نگارندگان، از چهار دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی دعوت به همکاری شد. این دانشجوها که در دانشگاه‌های داخلی آموزش می‌دیدند، در تحلیل روش‌های پژوهشی به کاررفته در مجله‌ها استفاده شد. نخست، جلسه هماهنگی میان نگارندگان و چهار تحلیل‌گر دیگر برگزار شد که در آن جلسه هدف‌های پژوهش و دسته‌بندی مورد نظر بحث قرار گرفت. این دسته‌بندی همانند چارچوب مورد استفاده گائو و همکاران (Gao et al., 2001) مشتمل بر دو دسته کلی روش‌های تجربی و غیرتجربی بودند

۹۸ / بررسی روند استفاده از روش‌های تحقیق در رشته زبان‌شناسی کاربردی در مقالات تحقیقاتی چاپ شده ...

که هر یک زیرمجموعه‌ای از طرح‌ها و روش را در بر داشتند. روش‌های تجربی مشتمل بر پژوهش‌های کمی و کیفی بودند. در این مقاله، روش‌های ترکیبی نیز به مجموعه پژوهش‌های تجربی افزوده شدند. پژوهش‌های غیرتجربی همانند موارد اشاره شده توسط گانو و همکاران (همان) شامل نظریه‌پردازی و مفهوم و اهمیت نظریه، کارکردهای آموزشی، ارائه تجربه‌ها و دیدگاه‌های شخصی بود. در این راستا، از همه اعضای گروه درخواست شد که نوع پژوهش و روش مورد استفاده را به همراه شماره مقاله یادداشت کنند و در پایان فراوانی و درصد کاربرد هر یک را گزارش کنند. به عنوان بررسی آزمایشی، صد مقاله به طور تصادفی انتخاب شد و مورد تحلیل قرار گرفت. یافته‌های بررسی‌ها کاملاً مشابه هم بودند که اعتبار بالای یافته‌ها را نشان می‌داد. با توجه به این هماهنگی و شناخت کامل از هدف‌های پژوهش، قرار بر آن شد تا هر فرد مقاله‌های دو مجله را مورد بررسی قرار دهد و یافته‌ها را برای بررسی نهایی به نویسنده مسئول نخست تحويل دهد. در صورت ابهام در تحلیل یا وجود موارد نامشخص جلسه‌ای میان همه اعضای گروه تشکیل می‌شد و با بحث گروهی نتیجه نهایی ثبت می‌شد.

۴. یافته‌های پژوهش

پس از پایان یافتن تحلیل‌ها و گزارش یافته‌های نهایی بررسی‌ها به وسیله تحلیل‌گران، داده‌های به دست آمده نشان داد که از میان ۷۵۲۵ مقاله بررسی شده، پژوهش‌های تجربی با فراوانی (۲۳٪). (۸۳) ۶۲۶۳ بیش از پژوهش‌های غیر تجربی با فراوانی (۱۶,۷٪) ۱۲۶۲ مورد استفاده قرار گرفتند. در میان روش‌های تجربی، روش‌های کمی با ۴۸٪ بیش از روش‌های کیفی با ۲۹,۰٪ و روش‌های ترکیبی با ۲۱٪. ۶ در مقاله‌ها به کار برده شدند (جدول (۲) مشاهده شود).

جدول ۲. فراوانی و درصد روش‌های مورد استفاده در مقاله‌های زبان‌شناسی کاربردی به تفکیک سال

روش‌های غیرتجربی		روش‌های تجربی			
تعداد کل (%)	(%)	تعداد کل (%)	کمی (%)	کیفی (%)	سال
۲۰۱۸ (۱۰۰)	۸۲۲ (۴۰,۷۳)	۱۱ (۰,۵۵)	۳۹۵ (۱۹,۵۷)	۷۹۰ (۳۹,۱۵)	۱۹۸۶-۱۹۹۵
۲۵۳۰ (۱۰۰)	۳۰۵ (۱۲,۰۶)	۵۴ (۲,۱۳)	۵۴۶ (۲۱,۵۸)	۱۶۲۵ (۶۴,۳۳)	۱۹۹۶-۲۰۰۵
۲۹۷۷ (۱۰۰)	۱۳۵ (۴,۵۳)	۴۰۲ (۱۳,۵۰)	۱۲۴۳ (۴۱,۷۵)	۱۱۹۷ (۴۰,۲۱)	۲۰۰۶-۲۰۱۵
۷۵۲۵ (۱۰۰)	۱۲۶۲ (۱۶,۷۷)	۴۶۷ (۶,۲۱)	۲۱۸۴ (۲۹,۰۲)	۳۶۱۲ (۴۸)	تعداد کل

همان‌گونه که در جدول (۲) آمده است، در نخستین دهه (۱۹۸۶-۱۹۹۵) و در ۲۰۱۸ مقاله بررسی شده، روش‌های غیرتجربی با ۷۳٪. ۴۰ درصد کمتر از روش‌های تجربی با ۲۷٪. ۵۹ درصد،

کاربرد داشتند. در این دهه، روش کمی با ۱۵٪ ۳۹ بیشتر از روش کیفی و روش ترکیبی به عنوان روشی نوپا مشاهده شد. هر چند، در دهه دوم تحلیل، شاهد تغییرات محسوسی در روش‌های مورد استفاده بودیم. در این دهه، مقاله‌های غیرتجربی کاهش یافته و مقاله‌های کمی و کیفی روند رو به رشدی داشتند. در این دهه، از میان ۲۵۳۰ مقاله تحلیل شده روش کمی با استفاده در ۶۴٪ ۲۳٪ مقاله‌ها به عنوان روش غالب شناخته شد و روش کیفی با ۵۸٪ ۲۱٪ رشد چشمگیری داشت. این روند مابین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵ نیز ادامه داشت. در این دهه، با وجود افزایش شمار مقاله‌ها به ۲۹۷۷ مقاله‌های غیرتجربی با ۴٪ ۵۳٪ به کمترین میزان کاربرد در سه دهه مورد بررسی رسیدند. این در حالی است که روش کیفی با ۴۱٪ ۷۵٪ و روش ترکیبی با ۱۳٪ ۵۰٪ به روند رو به رشد خود ادامه دادند. نکته قابل توجه در این دهه، کاهش استفاده از روش کمی بود (این روش از ۶۴٪ ۲۳٪ در دهه دوم به ۴۰٪ ۲۱٪ در دهه سوم کاهش یافت). با این وجود، روش کمی بالاترین میزان کاربرد را در این سه دهه دارا بود. برای شرح بهتر دگرگونی‌ها و رویکردهای استفاده از روش‌های کمی، کیفی و ترکیبی، فراوانی و درصد کاربرد هر یک از روش‌ها را در جدول‌هایی جداگانه و به تفکیک سال ارائه کردیم.

**جدول ۳. فراوانی و درصد استفاده از تحقیقات کمی
در مقالات به تفکیک سال (تعداد کل: ۳۶۱۲)**

سال					تحقیقات کمی
جمع کل	۲۰۰۶-۲۰۱۵	۱۹۹۶-۲۰۰۵	۱۹۸۶-۱۹۹۵		کمی آزمایشی
(٪)	(٪)	(٪)	(٪)		پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه کنترل
۶۸۷(۳۸.۶۲)	۱۵۱(۳۴.۱۶)	۳۷۳(۴۴.۴۰)	۱۶۳(۳۲.۸۰)		طرح فاکتوریل
۳۶۰(۲۰.۲۴)	۱۱۳(۲۵.۵۷)	۱۶۳(۱۹.۴۱)	۸۴(۱۶.۸۹)		اندازه‌گیری‌های مکرر
۲۵۲(۱۴.۱۷)	۸۴(۱۹.۰۱)	۸۹(۱۰.۵۹)	۷۹(۱۵.۹۰)		پس‌آزمون با گروه کنترل
۱۹۵(۱۰.۹۶)	۲۴(۵.۴۳)	۹۶(۱۱.۴۳)	۷۵(۱۵.۰۹)		طرح سری‌های زمانی
۱۲۸(۷.۱۹)	۴۷(۱۰.۵۳)	۴۳(۵.۱۲)	۳۸(۷.۹۵)		طرح پس‌آزمون
۱۱۸(۶.۶۳)	۱۴(۳.۱۷)	۶۵(۴.۷۴)	۳۹(۷.۸۵)		طرح تک‌موردی
۳۹(۲.۱۹)	۹(۲.۰۳)	۱۱(۱.۳۱)	۱۹(۳.۸۲)		تعداد کل
۱۷۷۹(۱۰۰)	۴۴۲(۱۰۰)	۸۴۰(۱۰۰)	۴۹۷(۱۰۰)		کمی غیرآزمایشی
					پژوهش‌های پیمایشی
۱۰۴(۵۶.۷۴)	۴۴۸(۵۹.۳۵)	۴۶۳(۵۸.۹۸)	۱۲۹(۴۴.۰۳)		پژوهش‌های همبستگی
۶۵۲(۳۵.۵۷)	۲۷۹(۳۶.۹۵)	۲۶۷(۳۴.۰۱)	۱۰۶(۳۶.۱۸)		پژوهش‌های پس‌رویدادی
۵۴۲(۲.۹۵)	۱۰(۱.۳۲)	۲۳(۲.۹۳)	۲۱(۷.۱۷)		تحلیل داده‌های موجود
۴۸(۲.۶۲)	۹(۱.۱۹)	۲۱(۲.۶۸)	۱۸(۶.۱۴)		روش مشاهده
۳۹(۲.۱۲)	۹(۱.۱۹)	۱۱(۱.۴۰)	۱۹(۶.۴۸)		جمع کل
۱۸۳۳(۱۰۰)	۷۵۵(۱۰۰)	۷۸۵(۱۰۰)	۲۹۳(۱۰۰)		

جدول (۳) فراوانی و درصد بهره‌گیری از روش‌های گوناگون کیفی را ارائه می‌کند. همان‌گونه که در این جدول مشخص شده است، از میان ۳۶۱۲ پژوهش کمی، پژوهش‌های کمی غیرآزمایشی با فراوانی ۱۸۳۳ و درصد فراوانی (۵۰٪. ۷۵٪) بیشتر از پژوهش‌های کمی آزمایشی با فراوانی ۱۷۷۹ و درصد فراوانی (۴۹٪. ۲۵٪) به کار برد شدند. هر چند، مابین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۵ و سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵ ۲۰۰۵ پژوهش‌های کمی آزمایشی، بیشتر مورد توجه و استفاده بودند (۴۹٪ و ۸۴٪ در مقابل ۲۹۳ و ۷۸۵). هر چند در سال‌های اخیر پژوهش‌های کمی غیرآزمایشی رشد قابل توجهی داشتند و بیشتر از پژوهش‌های کمی آزمایشی کاربرد داشته‌اند (۷۵۵ مقاله کمی غیرآزمایشی در برابر ۴۴۲ مقاله کمی آزمایشی). داده‌های ارائه شده در جدول (۳) همچنین نشان می‌دهد که در میان پژوهش‌های کمی آزمایشی، روش «پیش‌آزمون و پس‌آزمون گروه کنترل» (۲۵۲٪. ۱۴٪، ۶۸٪. ۳۸٪)، «طرح فاکتوریل» (۲۰٪. ۲۴٪)، و «اندازه‌گیری‌های پی‌درپی» (۳۵٪. ۵۷٪) بیشترین کاربرد را داشتند. این در حالی است که در میان روش‌های کمی غیرآزمایشی، «پژوهش‌های پیمایشی» (۵۶٪. ۷۴٪)، «پژوهش‌های همبستگی» (۱۰٪. ۴۰٪) و «اصحابه» (۱۳٪. ۰۵٪)، «تحلیل متن» (۱۲٪. ۲۸٪)، «تحلیل گفت و گو» (۱۷٪. ۱۱٪)، «پژوهش‌های پیمایشی» (۱۰٪. ۱۲٪)، ۲۲۱ هم‌کنش کلاسی با (۸٪. ۶۱٪) و «قوم‌نگاری» (۸٪. ۳۳٪) بیشترین روش‌های کیفی به کار گرفته شده در سه دهه اخیر بودند. پژوهش‌های پیمایشی مشتمل بر بهره‌گیری از پرسشنامه و مصاحبه است. همچنین قوم‌نگاری، توصیف عمیق ارتباط در یک زمینه ویژه را نشان می‌دهد و کاربرد بیشتری در مقایسه با مشاهده دارد که دیدی محدودتر در پژوهش‌های کیفی دارد. بهره‌گیری از این روش‌ها در این سه دهه روندی افزایشی داشته است. نگاهی اجمالی به فراوانی این روش‌ها، در این سه دهه نشان می‌دهد که بیشترین گرایش به بهره‌گیری از روش‌های کیفی در میان پژوهشگران مربوط به دهه اخیر است (۵۶٪. ۹۱٪ درصد مقاله‌های کیفی مابین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵ بودند).

در ادامه بررسی روش‌های تجربی، جدول (۴)، فراوانی و درصد بهره‌گیری از روش‌های ترکیبی را ارائه می‌کند. همان‌گونه که در این جدول آمده است، از میان سه طرح مورد استفاده در مقاله‌های ترکیبی، «طرح ترکیبی موازی همگرا» (۵۳٪. ۹۶٪) با تکرار بیشتر از دو طرح دیگر

مورد استفاده قرار گرفت. «طرح ترکیبی متوالی تبیینی» با فراوانی (۳۸.۳۳٪) ۱۷۹ و «طرح ترکیبی پی درپی اکتشافی» با (۷.۷۱٪) ۳۶ بار تکرار، کمتر مورد توجه و کاربرد پژوهشگران زبان‌شناسی کاربردی قرار گرفتند.

جدول ۴. فراوانی و درصد بهره‌گیری از پژوهش‌های کیفی در مقاله‌ها به تفکیک سال (تعداد کل: ۲۱۸۴)

تحقيقات کیفی	سال			جمع کل
	۱۹۸۶-۱۹۹۵	۱۹۹۶-۲۰۰۵	۲۰۰۶-۲۰۱۵	
(٪) فراوانی	(٪) فراوانی	(٪) فراوانی	(٪) فراوانی	(٪) فراوانی
مطالعه موردنی ^۱	۳۲(۸.۱۰)	۹۷(۱۷.۷۶)	۲۱۶(۱۷.۳۸)	۳۴۵(۱۵.۸۰)
مصالحه ^۲	۳۶(۹.۱۱)	۶۳(۱۱.۵۴)	۱۸۶(۱۴.۹۶)	۲۸۵(۱۳.۰۵)
تحلیل متن ^۳	۶۷(۱۶.۹۶)	۶۱(۱۱.۱۷)	۱۴۳(۱۱.۵۰)	۲۷۱(۱۲.۴۱)
تحلیل گفتگو ^۴	۵۲(۱۳.۱۷)	۶۴(۱۱.۷۲)	۱۲۸(۱۰.۳۰)	۲۴۴(۱۱.۱۷)
تحقیقات پیمایشی ^۵	۵۳(۱۳.۴۲)	۵۷(۱۰.۴۴)	۱۱۱(۸.۹۳)	۲۲۱(۱۰.۱۲)
تعامل کلاسی ^۶	۳۳(۸.۳۵)	۵۲(۹.۵۲)	۱۰۳(۸.۲۹)	۱۸۸(۸.۶۱)
قوم‌نگاری ^۷	۳۵(۸.۸۶)	۴۵(۸.۲۴)	۱۰۲(۸.۲۱)	۱۸۲(۸.۳۳)
مشاهده ^۸	۱۳(۳.۲۹)	۱۵(۲.۷۵)	۱۰۸(۸.۶۹)	۱۳۶(۶.۲۳)
اندیشیدن با صدای بلند ^۹	۱۹(۴.۸۱)	۲۳(۴.۲۱)	۲۹(۲.۳۳)	۷۱(۳.۲۶)
روایت ^{۱۰}	۱۳(۳.۲۹)	۱۵(۲.۷۵)	۴۲(۳.۳۸)	۷۰(۳.۲۰)
اقدام‌پژوهی ^{۱۱}	۱۲(۳.۰۴)	۱۵(۲.۷۵)	۳۱(۲.۴۹)	۵۸(۲.۶۵)
مطالعات طولی ^{۱۲}	۱۴(۳.۵۴)	۲۱(۳.۸۵)	۱۹(۱.۵۳)	۵۴(۲.۴۷)
دفتر یادداشت روزانه ^{۱۳}	۸(۲.۰۳)	۹(۱.۶۵)	۱۶(۱.۲۹)	۳۳(۱.۵۱)
پدیدارشناسی ^{۱۴}	۸(۲.۰۳)	۹(۱.۶۵)	۹(۰.۷۲)	۲۶(۱.۱۹)
جمع کل	۳۹۵(۱۰۰)	۵۴۶(۱۰۰)	۱۲۴۳(۱۰۰)	۲۱۸۴(۱۰۰)

¹ case study

² interview

³ text analysis

⁴ conversation analysis

⁵ survey

⁶ classroom interaction

⁷ ethnography

⁸ observation

⁹ think Aloud

¹⁰ narration

¹¹ action research

¹² longitudinal

¹³ diary

¹⁴ phenomenology

۱۰۲ / بررسی روند استفاده از روش‌های تحقیق در رشته زبان‌شناسی کاربردی در مقالات تحقیقاتی چاپ شده ...

جدول ۵. فراوانی و درصد استفاده از پژوهش‌های ترکیبی در مقاله‌ها به تفکیک سال (تعداد کل: ۴۶۷)

جمع کل	سال			پژوهش‌های تجربی
	۲۰۰۶-۲۰۱۵	۱۹۹۶-۲۰۰۵	۱۹۸۶-۱۹۹۵	
(%) فراوانی	(%) فراوانی	(%) فراوانی	(%) فراوانی	
۲۵۲(۵۳.۹۶)	۲۱۴(۵۳.۲۴)	۳۱(۵۷.۴۱)	۷(۶۴.۶۳)	طرح ترکیبی موازی همگرا
۱۷۹(۳۸.۳۳)	۱۵۹(۳۹.۵۵)	۱۷(۳۱.۴۸)	۳(۲۷.۲۷)	طرح ترکیبی متواالی تبیینی
۳۶(۷.۷۱)	۲۹(۷.۲۱)	۶(۱۱.۱۱)	۱(۹.۰۹)	طرح ترکیبی متواالی اکتشافی
۴۶۷(۱۰۰)	۴۰۲(۱۰۰)	۵۴(۱۰۰)	۱۱(۱۰۰)	جمع کل

پس از ارائه روند استفاده از روش‌های تجربی (کمی، کیفی و ترکیبی) در آخرین جدول (۶) فراوانی و درصد کاربرد روش‌های غیر تجربی نشان داده شده‌اند.

جدول ۶. فراوانی و درصد بهره‌گیری از پژوهش‌های غیر تجربی در مقاله‌ها به تفکیک سال (تعداد کل: ۱۲۶۲)

جمع کل	سال			پژوهش‌های تجربی
	۲۰۰۶-۲۰۱۵	۱۹۹۶-۲۰۰۵	۱۹۸۶-۱۹۹۵	
(%) فراوانی	(%) فراوانی	(%) فراوانی	(%) فراوانی	
۸۲۲(۶۵.۱۳)	۸۳(۶۱.۴۸)	۲۴۱(۷۹.۰۲)	۴۹۸(۶۰.۵۸)	کارکردهای آموزشی
۳۰۵(۲۴.۱۷)	۵۲(۳۸.۵۲)	۵۲(۱۷.۰۵)	۲۰۱(۲۴.۴۵)	نظریه‌پردازی، مفهوم و اهمیت نظریه
۱۳۵(۱۰.۷۰)	۰(۰)	۱۲(۳.۹۳)	۱۲۳(۱۴.۹۶)	ارائه تجربه‌ها و دیدگاه‌های شخصی
۱۲۶۲(۱۰۰)	۱۳۵(۱۰۰)	۳۰۵(۱۰۰)	۸۲۲(۱۰۰)	جمع کل

داده‌های ارائه شده در جدول (۶) نشان می‌دهد که پژوهش‌ها با مضامین «کارکردهای آموزشی» با فراوانی (۱۳٪. ۶۵) ۸۲۲(۶۵) بیشترین استفاده را در میان پژوهش‌های غیر تجربی داشته است. «نظریه‌پردازی، مفهوم و اهمیت نظریه» با (۱۷٪. ۲۴) ۳۰۵ بار استفاده و «ارائه تجربیات و دیدگاه‌های شخصی» با فراوانی (۱۰. ۷۰٪) ۱۳۵ کارکردهای کمتری داشتند. نکته جالب توجه این است که روش‌های غیر تجربی روندی کاهاشی داشتند و در دهه اخیر کمتر مورد توجه نگارندگان و پژوهشگران قرار گرفته‌اند. به گونه‌ای که «ارائه تجربه‌ها و دیدگاه‌های شخصی» حتی در یک مورد هم در دهه اخیر مشاهده نشد.

۵. بحث

پژوهش حاضر تلاش کرد تا با بررسی ۷۵۲۵ مقاله پژوهشی در حوزه زبان‌شناسی کاربردی رویه استفاده از روش‌های گوناگون پژوهشی در این مقاله‌ها را مشخص کند. پس از تحلیل و ثبت این روش‌ها در سه دهه اخیر، تغییراتی در روند کاربردشان مشاهده شد که به ترتیب در ادامه مورد بحث قرار می‌گیرند.

۵.۱. ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۵: گرایش به بهره‌گیری از مقاله‌های تجربی

یافته‌های بررسی‌ها نشان داد که در ابتدای این دهه بیشتر گرایش‌ها به سوی بهره‌گیری از روش‌های غیرتجربی بود. پژوهشگران تلاش می‌کردند تا گرفتاری‌های آموزشی، نظریه‌ها و دیدگاه‌های شخصی‌شان را در قالب‌هایی به جز طرح‌های تجربی که پایه‌های نظری قوی و روش‌شناسی‌های مشخص دارند، بیان کنند. هر چند، در ادامه این روند دچار تغییرات اساسی شد و رویکردهای تجربی بیشتر مورد توجه قرار گرفتند. با افزایش پژوهش‌های کمی در واقع شاهد رشد آگاهی در روش‌شناسی و پختگی در انجام طرح‌های پژوهشی بودیم.

به طور کلی یافته‌های پژوهش در این دهه نشان داد که پژوهش‌ها رویه‌ای تجربی داشتند. چرا که پژوهش‌های تجربی ۵۹,۳۷٪ مقاله‌ها را تشکیل می‌دادند در حالی که روش‌های غیرتجربی ۷۳٪.۴۰ مورد استفاده قرار گرفتند. در این میان، روش کمی با ۱۵٪. ۳۹ بیشترین کاربرد را داشت اما روش کیفی فقط ۱۹٪. ۷۵٪ از مقاله‌ها را تشکیل داد. این تفاوت کاربرد نشان‌دهنده شکاف بزرگی است که در بهره‌گیری از روش‌های تجربی در این دهه وجود داشت. این میزان توجه به روش تحقیق کمی همسو با یافته‌های گائو و همکاران (Gao et al, 2001) بود. آن‌ها در مطالعه خود به این نکته اشاره کردند که در مقاله‌های بررسی‌شده مابین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۷ روش‌های کمی بیشتر از دیگر روش‌ها مورد استفاده پژوهشگران قرار داشتند.

۵.۲. ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵: افزایش پژوهش‌های کمی

در ادامه روند تجربی محور بودن پژوهش‌ها در حوزه زبان‌شناسی کاربردی، در این دهه نیز گرایش پژوهشگران به بهره‌گیری از روش‌های تجربی در بررسی‌های افزایش چشمگیری داشت. در این دهه حدود ۶۴٪. ۲۳٪ بررسی‌ها بر پایه روش‌های کمی شکل گرفتند و روش‌های کیفی ۲۱٪. ۵۸٪ مقاله‌ها را تشکیل می‌دادند. محوریت روش‌های کمی در این دهه نشان‌گر توجه بسیار زبان‌شناسان کاربردی به روش‌های کمی و اهمیت این روش‌ها در پرداختن به مسائل آموزش و یادگیری زبان

۱۰۴ / بررسی روند استفاده از روش‌های تحقیق در رشته زبان‌شناسی کاربردی در مقالات تحقیقاتی چاپ شده ...

است. البته باید توجه داشت که پژوهش‌های کیفی نیز در این دهه با رشد روبه‌رو شدند. به نظر می‌رسد تلاش برای کم کردن شکاف میان این گونه بررسی‌ها با پژوهش‌های کمی در این دهه بیشتر شد. رشد مقاله‌های کیفی در این دهه در پژوهش‌های هنینگ (Henning, 1986) و گائو و همکاران (Gao et al, 2001) پیش‌بینی شده بود. نکته قابل توجه در میان روش‌های کمی، افزایش بررسی‌های کمی غیرآزمایشی بود. یافته‌ها نشان داد که توجه به روش‌های کمی غیرآزمایشی مانند «پژوهش‌های همبستگی» و «پژوهش‌های پیمایشی» روندی افزایشی داشت. از سوی دیگر، «بررسی‌های موردنی» و «اصحابه» نیز در میان بررسی‌های کیفی افزایش یافتند. افزایش بهره‌گیری از روش‌های تجربی با کاهش چشمگیر استفاده از روش‌های غیرتجربی همراه بود. در این دهه، فقط ۱۲٪، ۰۶٪ مقاله‌ها از روش‌های غیرتجربی استفاده می‌کردند که در مقایسه با ۷۳٪، ۴۰٪ بررسی‌ها در دهه پیشین روند کاهشی آن‌ها به خوبی آشکار است. در میان روش‌های غیرتجربی، کاهش مقاله‌ها «ارائه تجربه‌ها و دیدگاه‌های شخصی» قابل توجه است. این گونه مقالات از ۱۴٪، ۹۶٪ مابین سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۹۵ به ۳٪، ۹۳٪ در بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵ کاهش پیدا کردند. این فرایند کاهشی می‌تواند در پیوند با خطمشی مجله‌ها در چاپ مقاله‌های غیرتجربی، گرایش پژوهشگران به انجام بررسی‌های تجربی و ضعف‌های موجود در این نوع بررسی‌ها باشد.

۱۰۵-۲۰۰۶.۳: افزایش پژوهش‌های کیفی

در دهه اخیر افزایش پژوهش‌های کیفی بسیار قابل توجه بوده است. این گونه پژوهش‌ها حدود ۷۵٪، ۴۱٪ از همه پژوهش‌های انجام شده مابین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵ را به خود اختصاص دادند که در مقایسه با میزان ۵۸٪، ۲۱٪ در دهه پیشین، رشدی چشمگیر داشته‌اند. در این میان، پژوهش‌های کمی از ۲۳٪، ۶۴٪ به ۲۱٪، ۴۰٪ کاهش یافته است که نشان‌دهنده گرایش پژوهشگران زبان‌شناسی کاربردی به بهره‌گیری از روش‌های کیفی در بررسی مسئله‌های گوناگون پژوهشی در سال‌های اخیر است. رشد پژوهش‌های ترکیبی به میزان ۱۳٪، ۵۰٪ نیز از دیگر یافته‌های به دست آمده در این دهه بوده که در مقایسه با دهه‌های پیشین، افزایش قابل اشاره‌ای داشته است.

روشن است که رشد پژوهش‌های کیفی که از میانه دهه ۹۰ آغاز شده بود و پژوهشگران گوناگونی همچون (Van Lier, 1994)، شروع به بحث‌های نظری و معروفی روش‌های گوناگون آن کردند. این پژوهش‌های کیفی در سال‌های جاری به رشد و شکوفایی چشم‌گیر خود نزدیک شده است. به گونه‌ای که اکنون به شکل موازی با پژوهش‌های کمی، به عنوان یک پارادایم

پژوهشی قابل پذیرش، در حال رشد است. هر چند، باید به این نکته اشاره کرد که به باور مگنان (Magnan, 1997) و گائو و همکاران (Gao et al., 2001) پژوهش‌های کیفی به عنوان چالشی برای پژوهش‌های کمی به عنوان قابل قبول ترین روش پژوهشی به شمار می‌آید. و رشد چشمگیر و علاقه‌مندی کنونی پژوهشگران در حوزه زبان‌شناسی کاربردی به پژوهش‌های کیفی به منزله جایگزینی پژوهش‌های کمی با پژوهش‌های کیفی به شمار نمی‌آیند.

۶. نتیجه‌گیری

مهم‌ترین نتیجه‌گیری که می‌توان از پژوهش حاضر به دست آورد این است که با گذشت زمان و پیدایش مسئله‌های گوناگون در حوزه زبان‌شناسی کاربردی، روش‌های پژوهشی جدیدی به این حوزه وارد شده و به کار گرفته شده‌اند. هر چند، ورود روش‌های جدید و تغییر روند استفاده از این روش‌ها بیانگر ورود مکتب‌های جدیدی است که این روش‌ها را معرفی می‌کنند. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهند که روند تغییرات در روش پژوهش‌های حوزه زبان‌شناسی کاربردی ابتدا واکنشی به بررسی‌های غیرتجربی بود که روش‌شناسی مشخصی ارائه نمی‌دادند. این تلاش‌ها در سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵ سبب گرایش پژوهشگران به سوی پژوهش‌های کمی و مکتب تجربه‌گرایی^۱ بود. سپس این گونه پژوهش‌ها در بلندای پژوهش‌های انجام‌شده قرار گرفتند. هر چند، این حرکت نتوانست نیازهای رشته را به طور کامل پاسخ دهد و گرایش‌ها به تعریف یادگیری و آموزش زبان به عنوان یک واقعیت عینی، به سمت مفاهیم ضمنی و نسبی تغییر پیدا کردند. پیامد این امر کاهش پژوهش‌های کمی و افزایش پژوهش‌های کیفی در سال‌های اخیر است. هر چند، نگارنده در پی بیان دلایل این تغییرات نبوده است اما به نظر می‌رسد سلیقه مدیران مجله‌ها، نیاز به داشتن داده‌های طبیعی و قابل لمس، پاسخگو نبودن پژوهش‌های کمی در برابر پرسش‌ها و دگرگونی‌های رشته و همخوانی نیازهای کاربران با روش‌های پژوهش را می‌توان بخشی از دلایل تغییر در بهره‌گیری از روش‌های پژوهش بیان کرد. بنابراین، پژوهشگران در حوزه زبان‌شناسی کاربردی باید نسبت به این تغییر رویه‌ها آگاه باشند و پیش از استفاده از هر یک از این روش‌ها به مفاهیم پایه آن و نقاط ضعف و قوت و محبوبیت آن در بین کارشناسان رشته توجه کنند.

مهم‌ترین یافته مقاله حاضر، در پیوند با پژوهشگران ایرانی این است که میزان دانش خود نسبت به روش‌های پژوهشی و مکتب‌هایی که این روش‌ها از آن‌ها استخراج می‌شوند، را افزایش دهنند.

¹ positivism

چرا که هم‌اکنون آشنایی با روش‌های گوناگون کیفی به همان اندازه اهمیت دارد که در دهه پیش روش‌های کمی از آن برخوردار بودند. همچنین، برای چاپ مقاله در نشریه‌های بین‌المللی باید فرایند بهره‌گیری از روش‌های پژوهش را پیگیری کنند تا در مورد پیدایش روش‌های جدید، آگاهی لازم را به دست آورند. استادها و آموزگاران روش پژوهش نیز باید به فرایند بهره‌گیری از روش‌های گوناگون پژوهش طی سال‌های اخیر حساس باشند و آموزش‌های لازم را به دانشجویان ارائه نمایند.

فهرست منابع

قلی فامیان، علی رضا و یعقوب نائیی (۱۳۹۸). «تحلیل ساختار و گفتمان بخش تقدیر پایان‌نامه‌های فارسی در دو مقطع کارشناسی ارشد و دکتری». *زبان پژوهی*. دوره ۲۲. شماره ۲۲. صص ۱۰۵-۱۲۷.

doi: 10.22051/jlr.2018.17482.1427

References

- Aliaga, M., & Gunderson, B. (2002). *Interactive statistics*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Berg, B. L. (2007). *Qualitative research methods for the social sciences*. Boston, MA: Pearson Education.
- Brown, J. D. (2004). Research methods for applied linguistics: scope, characteristics, and standards. In A. Davies and C. Elder (Eds.), *The handbook of applied linguistics* (pp. 476-500). Oxford, UK: Blackwell Publishing Ltd.
- Burns, A. (2005). Action research. In E. Hinkel (Ed.), *Handbook of research in second language teaching and learning* (pp. 241-256). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Chapelle, C. A., & Duff, P. A. (2003). Some guidelines for conducting quantitative and qualitative research in TESOL. *TESOL Quarterly*, 37(1), 157-178.
- Cook, G. (2003). *Applied Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Creswell, J. (2002). *Educational research: planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed-methods approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). *Designing and conducting mixed methods research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Egbert, J. (2007). Quality analysis of journals in TESOL and applied linguistics. *TESOL Quarterly*, 41, 157-171.
- Gao, Y., Li, L., & Lü, J. (2001). Trends in research methods in applied linguistics: China and the West. *English for Specific Purposes*, 20, 1-14.
- Gholi Famian, A., & Naebi, Y. (2020). The structure and discourse analysis of acknowledgments in Persian M.A. and Ph.D. dissertations. *Zabanpazhouhi*, 11(33), 105-127.
- Henning, G. (1986). Quantitative methods in language acquisition research. *TESOL Quarterly*, 20, 701-708.
- Hsieh, H., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- Jung, U. O. H. (2004). Paris in London revisited or the foreign language teacher's topmost journals. *System*, 32, 357-361.

- Lazaraton, A. (2003). Evaluative criteria for qualitative research in applied linguistics: whose criteria and whose research? *Modern Language Journal*, 87, 1-12.
- Lazaraton, A. (2005). Quantitative research methods. In E. Hinkel (Ed.), *Handbook of research in second language teaching and learning* (pp. 209-224). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Mackey, A & Gass, S. M. (2005). *Second language research: methodology and design*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Mahwah, NJ.
- Magnan, S. S. (1997). Book review: research design: qualitative and quantitative approaches. *The Modern Language Journal*, 81, 256-257.
- Martynchev, A. (2009). *On research methodology in applied linguistics in 2002-2008*. (Ph.D. Dissertation), George Fox University, Newberg, USA.
- Muijs, R. D. (2004). *Doing quantitative research in education*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Phakiti, A. (2014). *Experimental research methods in language learning*. Bloomsbury Publishing Plc.
- Richards, K. (2009). Trends in qualitative research in language teaching since 2000. *Language teaching*, 42(2), 147-180.
- Van Lier, L. (1994). Forks and hope: pursuing understanding in deferent ways. *Applied Linguistics*, 15, 328-346.
- VanPatten, B., & Williams, J. (2002). *Research criteria for tenure in second language acquisition: Results from a survey of the field*. Retrieved from <<http://www.uic.edu/depts/sfip/news/slatenur estudy.html>>

Research article: Trends of Research Methods in Applied Linguistics: The Case of Research Articles Published between 1986 and 2015

Khalil Tazik¹

Reza Khani²

Mohammad Aliakbari³

Received: 15/02/2019

Accepted: 22/05/2019

Abstract

As regards the definitions and viewpoints toward the field of Applied Linguistics, one might conclude that diversity of definitions mean diversity of research trends and methodologies of research. Pica (2005) believes that such an implication is natural. Research on different issues of the field has expanded over the years and this expansion has attracted a good deal of attention among researchers. Additionally, Applied Linguistics as an interdisciplinary field of study is associated with different disciplines. This multi-disciplinary nature creates a context for the use of different research methods. The appearance of new methods and even the old ones were not considered comprehensively in the current research methodology books (Duff, 2002). Though research methodology has been the subject of many books and research papers, Duff (2002) believes that no textbook has ever provided a comprehensive list of qualitative and quantitative research methods. In addition, the emergence of mixed-methods, action research, and content analysis research approaches have further complicated the matter. It can also be added that no comprehensive report has ever specified to the actual practice of research methods in Applied Linguistics. Therefore, the second aim of this study is to categorize the existing research methods used in Applied Linguistics research articles (RAs). This study aims at investigating trends of research methods in Applied Linguistics research articles in recent three decades (1986 to 2015). To do so, a corpus of 7525 articles published in 10 applied linguistics journals were collected and analyzed by the current writers and four Ph.D. students. In this study, the focus was on the journals and published RAs since (1) they are widely accessible through personal or university library subscription (2) they are academically rigor papers peer-reviewed

---

¹ Assistant Professor, Department of English, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran (corresponding author); Tazik-kh@ajums.ac.ir

² Associate Professor, Department of English, University of Ilam, Ilam, Iran; r.khani@ilam.ac.ir

³ Full Professor, Department of English, University of Ilam, Ilam, Iran; maliakbari@ilam.ac.ir

by referees (3) they cover a range of topics currently practiced in the field and (4) they reflect the research interest of wide range of researchers.

The final journals selected for analysis were 10 journals of Modern Language Journal, Language Learning, System, Foreign Language Annals, Applied Linguistics, Studies in Second Language Acquisition, TESOL Quarterly, Language Testing, Applied Psycholinguistics, and Language Teaching Journal. The list was in common with the top-most Applied Linguistics journals by Egbert (2007) and Phakiti (2014). The selected papers picked up from ten journals discussed above. Review articles, comments, and RAs written in languages other than English such as French and German were excluded from the analysis. To have a manageable analysis, the research methods were divided into two broad categories: empirical and non-empirical. Empirical methods included quantitative, qualitative, and mixed-methods research and non-empirical included theory and implication, pedagogical operation, and personal views and perspectives. Results of the analysis indicated that the empirical studies (83.23%) were dominant over the years. It was also shown that non-empirical studies accounted for 40.73% of the papers published in 1986-1995. However, during 1996 to 2005 quantitative research was the dominant method (64.23%). In the recent decade (2006-2015), qualitative research has received much attention and increased to be used in 41.75% of the papers. Review of Applied Linguistics RAs shows that outstanding tendencies and changes in research methods were observed over that past thirty years. At first (during 1986-1995), researchers tended to use non-empirical studies for investigating research problems in Applied Linguistics. They tried to present pedagogical issues, theoretical discussions, and personal views in designs other than empirical ones which established on stronger and more acceptable theoretical bases. However, this trend subjected to remarkable changes and, along with awareness rise in research methodology among researchers, empirical studies dominated the field. The dominance of quantitative methods continued in the following decade (1996-2005). During these years, about 64.23% of RAs conducted according to the quantitative designs which showed an outstanding increase in their applications among researches. As a matter of fact, researchers assumed that quantitative methods more closely examine language learning and teaching problems. In this regard, non-experimental studies were remarkably attracted researchers' attention. In the recent decade of analysis, qualitative methods were found to be dominant in Applied Linguistic studies. These methods accounted for 41.75% of all the RAs published between 2006 and 2015, indicating a significant increase in their use. Quantitative studies, on the contrary, from 64.23% during 1996-2005 decreased to 40.21% during 2006-2015. The abundance of mixed-methods studies in this decade was also observed to be remarkable. This popularity and extension is in line with the emergence of social variables in language studies and paradigm shift towards more critical and constructivist viewpoints. It is discussed that researchers and instructors pay special attention to these trends of research methods and take merits, demerits, and popularity of these methods into account.

Keywords: Applied Linguistics, Empirical Methods, Non-Empirical Methods, Quantitative Research, Qualitative Research, Mixed-Methods Research